

ویدا سلیمانی

تلواسه

مجموعه رباعیات / دوبیتی

3-08-1612:44:46 È

انتشارات
بهاردخت

انتشارات
بهاردخت

انتشارات بهاردخت

دفتر مرکزی: تبریز، اول خیابان طالقانی، روبروی مصلی

تلفن: ۰۹۱۴۸۰۲۰۴۲۴ - ۳۸۵۵۰۶۹۷

E-mail: baharok@pub@yahoo.com

مجموعه شعر فارسی

تلواسه

ویدا سلیمانی

نوبت چاپ: اول، تبریز بهار ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه - قطع: رقعی، ۲۴۰ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۵۱-۷۵-۸

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: جاردیز / سبز / امین

طرح روی جلد: صنم جاجایی

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

سرشناسه: سلیمانی، ویدا، ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور: تلواسه / ویدا سلیمانی.

مشخصات نشر: تبریز: انتشارات بهاردخت، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۲۴۰ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۵۱-۷۵-۸؛ ۹۰۰۰ ریال

وضعیت فهرستویی: فیبا

موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۴.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۸۳۴۸/۸۷۷۷ PIR

مقدمه

رباعی شرح حال و زبان حال است. شرح حال ریشه در واقعه و پدیده‌ی زندگی دارد و در لحظه‌ای خاص پدید می‌آید و چون واقعه یا حادثه نیز گذر مانند جرقه‌ای که موجب انفجار باروت می‌شود سبب انفجار روحی در شاعر می‌گردد. که نتیجه این خروج تیری عاطفی از ذهن حساس اوست. تیری که سبب می‌شود رفتن به انجمن ادبی تبریز مرا به یاد تعدادی دوبیتی و رباعی بپراکند. خادمان آنجا که در سالهای گذشته به مناسبت‌هایی سروده بودم و انگیزه و منرفی سدا را جمع‌آوری و بازنگری آن. این رباعی‌ها یادگار تأثرات و دیگر گریه‌های انسانی است و علت تضادهای انواع‌های صوری و محتوایی و ایرادات و بی‌کیفیتی که میان برخی رباعیها و گاه دوبیتی‌ها به چشم می‌خورد. به مجرد وقایع زرد گذر که در فواصل زمان‌های مختلف به وقوع پیوسته است. رباعی و دوبیتی شرح حال و وصف حال است و کوچکترین قالب عروضی است و چون گویند باید که مقصود یا پیام را با لطافت و ظرافت مطلوب در چهارچوب این ظرف محدود بگنجانند و سرودن آن کار آسانی نیست و پختگی وحدت ذهن و قدرت سارندگی و نکته‌سنجی فراوان دارد. رباعی قالبی است با یک جاذبه‌ی صوری خاص و قابلیت‌های کاربردی ویژه که در دیگر قالبها نمی‌توان یافت مثل پیاده‌ی شطرنج است که شاید کسی او را جدی نگیرد ولی همین پیاده کارهایی می‌کند که وزیران نمی‌کنند. مثلاً این که راست می‌رود و کج می‌خورد و در عین حال که همه

او را دست کم گرفته‌اند، به ناگهان به وزیرِ تازه‌نفس بدل می‌شود و طرف را می‌خکوب می‌کند.

ایجاز یکی از ویژگی‌های خاص رباعی است برای نکته‌های موجز و کوتاه ولی پرمعنی و قابلیت دارد. به تعبیر شاعران مکتب هندی لازم نیست وقتی کششی صورت گرفت یا مضمونی بسته شد آن را به زور و ضرب به غزل یا قطعه، مثنوی بدل کنی میتوانی در قالب رباعی بیروانی.

وزن رباعی از مخترعات ذوق ایرانی است و از اوزان عروضی که ایرانیان از اعراب را می‌گرفتند وجود نداشت و ادبای عرب نیز از آن استقبال کرده‌اند. رباعی ۲۸ وزن دارد رایج‌ترین آن مفعول و مفاعیل و مفاعیلین، که برای سهولت در یادگیری هجاء آن حول و لا قوة الا بالله را معیار و میزان قرار داده‌اند. رباعی را دوبیتی نیز گفته‌اند و در حقیقت رباعی، دوبیتی محسوب می‌شود و با دوبیتی چهارپایی از لحاظ وزن فرق دارد و وزن دوبیتی مفاعیلین، مفاعیلین، مفعولن است.

در خاتمه‌ی این یادداشت به خاطر نارسایی‌ها و ناهمگونی احتمالی به مجرد عدم تفکیک و چینش مرتب رباعیات و درستی یا برحسب موضوعات عرفانی، عاشقانه و ... پوزش می‌طلبم که به قول بیدل:

کوشش ما، پای خواب آلوده‌ی دامان ماست
جزء شما سر بر نیارد از گریبان شما

امید است با تنظیم و چاپ این دفتر شعر (تلواسه) مورد توجه شعر و ادب دوستان قرار بگیرد.

ویدا سلیمانی